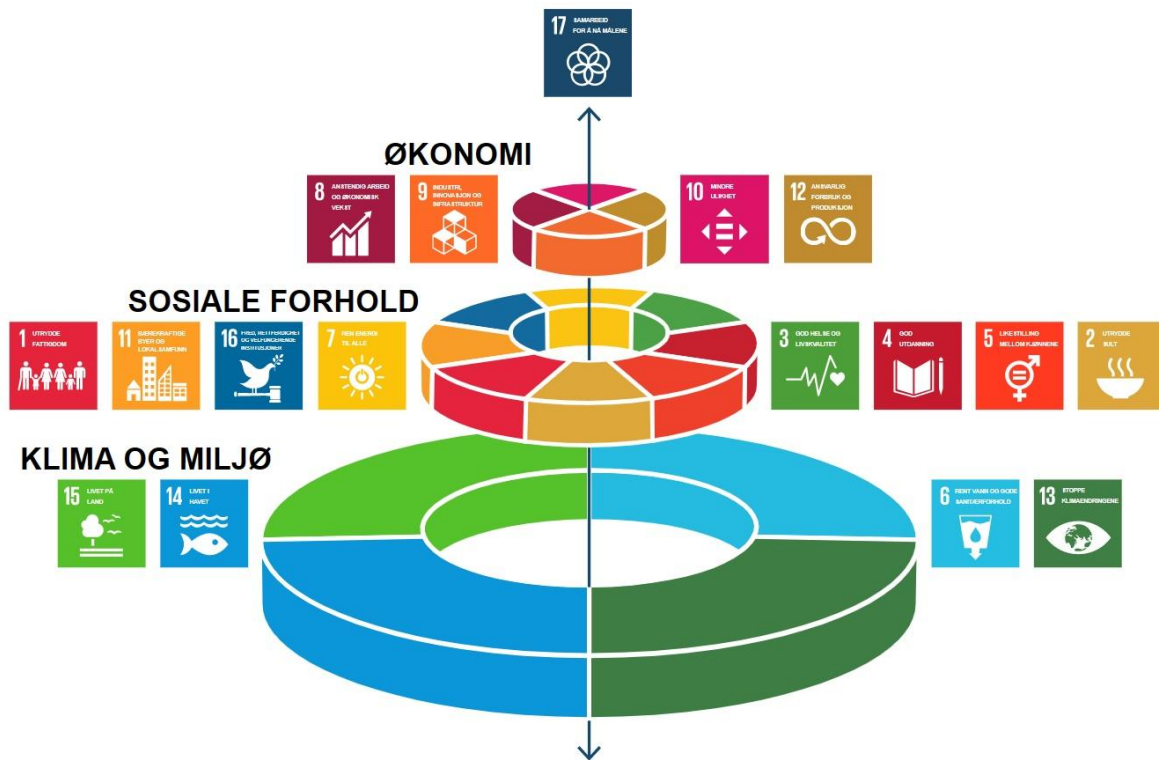

PARTIET SENTRUM

PROGRAM FYLKESTINGSVALG ROGALAND 2023

Graphic by Jerker Lohr witz/Abaco

Illustrasjon: FNs 17 bærekraftsmål nivå delt

1. Muligheter for alle, mangfold og bærekraftsmål

Partiet Sentrum setter mennesker og bærekraft først. Vi bygger vår politikk på menneskerettighetene og FNs bærekraftsmål. Vi ønsker en bærekraftig utvikling som tilfredsstillende dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter og behov.

Partiet Sentrum er blokkuavhengig og livssynsåpent. Vi vil ha et rettferdig samfunn med plass til alle. Mennesker er en ressurs og mangfold er en styrke.

Sammen med klimaendringene, er voksende utenforskap vår tids største samfunns- og bærekraftsutfordring. Det gir fravær av håp og mangel på muligheter til å endre egen situasjon. Samfunnet mister verdifulle ressurser.

Partiet Sentrum vil stå opp mot all diskriminering. Kampen mot utenforskap, for like rettigheter og muligheter for alle, er vår sak nummer én.

Fellesskap, inkludering og like muligheter for alle

Partiet Sentrum fremmer verdien av mangfold. Alle mennesker har behov for anerkjennelse, respekt og tilhørighet. Samfunnet må bygges på styrken av at vi er forskjellige, har ulike evner og egenskaper.

Fellesskapet må være et rom der alle kan være seg selv. Vi vil sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for å leve livet sitt. Å skape god livskvalitet for alle handler grunnleggende om menneskerettigheter og sosial rettferdighet.

Partiet Sentrum Rogaland (PSR) vil:

- øke kunnskapsnivået om nasjonale minoriteter.
- at fylkeskommunen skal nedsette flerkulturelt råd etter modell av eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Rådet skal blant annet involvere nasjonale minoriteter.
- at fylkeskommunen utarbeider lokale/regionale LHBT+ (lesbiske, homofile, bifile og transpersoner) handlingsplaner med konkrete tiltak og midler som følger disse.
- forebygge digitalt utenforskap gjennom gratis opplæring i grunnleggende digital kompetanse for de som trenger det.
- sikre at de som ikke kan benytte seg av digitale tjenester gis mulighet for fysiske møter for å få utført tjenester.
- i størst mulig grad innføre at det brukes navnenøytrale arbeidssøknader ved stillingsutlysninger i fylkeskommunen.

Kampen mot rasisme

Rasisme skaper avmaktstfølelse, kan gi negative helseeffekter og hemmer skoleprestasjoner, videre utdanning og arbeidsmuligheter. Næringsliv, sivilsamfunn og offentlige etater må alle arbeide for å fjerne all trakassering. Eksempelvis medfører diskriminering i ansettelsesprosesser at kvalifiserte personer med minoritetsbakgrunn har vanskeligere for å komme seg inn i arbeidslivet. Det utfordrer grunnleggende likhetsidealer i det norske samfunnet og må tas alvorlig.

PSR vil:

- bryte ned barrierer som gjør at ikke alle har like god tilgang til mulighetene i samfunnet.
- at lokale politikere skal ha mot til å påpeke rasisme der det skjer, og bruke sin makt og innflytelse til å motarbeide den.

Mennesker med funksjonsnedsettelse

Partiet Sentrum arbeider for et funksjonsfremmende og universelt samfunn. Alle mennesker skal få bidra med sine ressurser. Vi vil ha et arbeidsliv hvor alle kan delta i et mangfoldig fellesskap.

Vi vil gjøre hverdagen enklere for familier som har barn med alvorlig sykdom, skade eller funksjonsnedsettelse. Et tydelig lovverk som sikrer pårørende og omsorgspersoner rett til omsorgsstønning må på plass, og frem til så er skjedd, må kommunene være tydelig på lokal praksis.

Partiet Sentrum vil kjempe for å få CRPD (FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne) inn i menneskerettighetsloven. Frem til det er gjort nasjonalt, vil vi legge disse rettighetene til grunn lokalt. Vi vil at alle skal ha like gode og reelle muligheter til personlig utvikling, deltakelse og livsutfoldelse. Retten til å bestemme over eget liv skal styrkes.

PSR vil:

- at flere med funksjonsnedsettelse skal gis mulighet til arbeid, arbeidsrettede aktiviteter og/eller dagtilbud som oppleves meningsfullt.
- at fylkeskommunen utarbeider konkrete planer for universell utforming av alle kommunale bygg og årlig følger opp dette i budsjettbehandlingen.
- at skoler og lærlingeplasser settes i stand til å sikre at elever med funksjonsnedsettelse får oppfylt sin lovfestede rett til inkluderende undervisning, tilpasset opplæring og spesialundervisning.
- sørge for at brukerstyrt personlig assistent (BPA) blir et reelt likestillingsverktøy for alle som har et assistansebehov i skole, i jobb, i hjemmet og under fritidsaktivitet.
- ha ledsagerbevis uten aldersgrense, gyldig i både offentlig og privat sammenheng
- ha universelt utformede friområder, skoler og andre offentlige bygg.
- sikre rettigheter til alle med nedsatt funksjonsevne gjennom å gjøre CRPD til lokal praksis i fylkeskommunen.

Fattigdom og økonomisk utenforskap

Et økende antall barn vokser opp i vedvarende lavinntekt i Norge. Fattigdom begrenser valgmuligheter og innflytelse på livssituasjon og samfunnsdeltakelse.

Lave inntektsmuligheter øker belastningen på familieliv, relasjoner og helsesituasjon. Dårlige og dyre utleieboliger, økt prisvekst og høye strømpriser forsterker vanskelighetene og medfører flere "nyfattede."

Manglende tilknytning til arbeidslivet er hovedårsaken til fattigdom. Å sørge for at flest mulig er i arbeid og har en bærekraftig inntekt er det viktigste virkemiddelet for å få mennesker ut av lavinntekt.

PSR vil:

- arbeide for å redusere antall husholdninger med vedvarende lavinntekt.
- lovfeste kommunale planer for å forebygge og bekjempe barnefattigdom.
- holde verdier i egen bolig utenfor grunnlaget for beregning av sosialhjelp.
- at de som trenger det skal gis bistand til ferie og fritidsaktiviteter.
- at innsatsen overfor unge som verken er i utdanning eller arbeid økes.
- styrke arbeidsrelaterte prosjekter.
- arbeidet sammen med arbeidsgivere i privat og offentlig sektor for å øke antall lærlingeplasser.
- at det utvikles sommerjobbprosjekter for ungdom som står i fare for å falle ut av vgs-systemet.

En ansvarlig flyktningspolitikk

Partiet Sentrum vil aktivt jobbe for en ansvarlig og respektfull flyktningspolitikk, både i praktisk politikk og i retorikk. Flykninger kommer fra utrygghet, og skal føle seg trygge i norske lokalsamfunn.

Felles språk er den viktigste forutsetningen for menneskelig kontakt, vennskap, kulturforståelse, skolegang og arbeidsliv. For fullverdig deltagelse i arbeidslivet er det avgjørende med norskopplæring på arbeidsplasser, tilbud om voksenopplæring samt muligheter for å ta videregående skole og høyere utdanning.

Likeverdig deltagelse i kultur- og fritidsaktiviteter skaper felles forståelse av samfunnets verdier og er inkluderende.

PSR vil:

- at opplæring og innføring i norsk og samfunnskunnskap tilpasses alle flyktninger, og er et tilbud også etter endt introduksjonsprogram for de som trenger det.
- sikre kulturtilpassede introduksjonsmoduler og veiledning på morsmål.
- at det tilbys arbeidskvalifiserende kurs med kort vei til arbeidsmarkedet.
- at det opprettes mentorordning med veiledning i hverdagslivet, gjerne i samarbeid med lokale organisasjoner.
- sikre egnede boforhold som fremmer integrering.
- sikre god helsehjelp uavhengig av oppholdsstatus.
- gi papirløse flyktninger tilbud om helsehjelp, utdanning og kollektivreiser, etter modell fra Vestland fylke.
- gjøre voksenopplæringstilbudene mer synlige, spesielt for grupper av innvandrere som ikke har flyktningbakgrunn og derfor ikke får så tett oppfølging og veiledning som de med flyktningstatus.

2. Klima, miljø, nærings- og lokalutvikling

Partiet Sentrum ønsker en forsterket klimainnsats som tar klimautfordringene på alvor. Vi vil at forpliktende mål skal vedtas sammen med virkemidler som kan hjelpe oss å nå dem.

Totalt sett står Rogaland for 8,5 prosent av nasjonale klimagassutslipp. Rogaland er altså et viktig fylke dersom Norge skal nå sine utslippsmål. De siste par årene er utslippene i Rogaland redusert med mindre enn 1,3 prosent i gjennomsnitt. Dersom dette tempoet videreføres, vil utslippene fra Rogaland i 2030 utgjøre over 85 prosent av dagens nivå. Dette betyr at årlige utslippskutt må økes betydelig om Rogaland skal oppfylle sin del av det nasjonale utslippsmålet. Fylkeskommunen må innta en ledende rolle i å få ned klimagassutslippene.

Fylkeskommunens planer må være helhetlige og realistiske med strategiske styringsmål. De faktiske rammebetingelsene danner grunnlaget for valg og prioriteringer som må tas for å levere bærekraftige tjenester.

PSR vil:

- at Rogaland fylkeskommune skal være en foregangskommune for å nå bærekraftsmålene. Rogaland fylkeskommune skal i sin klimaplan ha et forpliktende tallfestet mål om 60% utslippskutt innen 2030.
- at bærekraftsmålene skal danne rammen for den overordnede Utviklingsplan for Rogaland. Miljødimensjonen av bærekraftbegrepet bør særlig bidra til færre dispensasjoner i arealforvaltning og større vern av naturområder.
- at fylkeskommunen utarbeider arealregnskap og naturregnskap som grunnlag for beslutning i arealbruk og planarbeid.
- at en skal ha bedre offentlig, demokratisk kontroll over kraftressursene.
- at Rogaland fylkeskommune skal bistå og legge til rette for aktører som vil bygge ut vindkraft (både landbasert og havvind) og solenergi i fylket.
- at kraften skal gi arbeidsplasser i ny, grønn industri.
- at lokalsamfunnene skal få noe igjen for å stille areal og infrastruktur til disposisjon for kraftutbygging.
- at Rogaland skal være et foregangsfylke for elektrifisering av all kollektivtrafikk. (bil, lastebil, buss, ferge og fly)
- la fylkeskommunene overta konsesjonsbehandling av småkraftverk, for å få en enklere og raskere behandling.
- bidra til rene vannveier slik at ikke havet blir endepunkt for forurensning.

- stille krav for å beholde rene hav og fjordområder for å kunne drive tradisjonelle marine næringer og oppdrett.
- være en pådriver for å få flere statlige arbeidsplasser til Rogaland.
- at fylkeskommunen optimaliserer utnyttelsen av eksisterende bygg og at det alltid skal vurderes gjenbruk/rehabilitering av bygg før det fattes nye, store investeringsbeslutninger.
- at ved fylkeskommunale nybygg og renoveringer skal energiøkonomisering og fornybar energiproduksjon være sentralt.
- at det skal stilles krav til egen energiproduksjon i nyoppførte offentlige bygg.
- at universell tilgjengelighet skal hensyntas i all arealplanlegging.
- ha større investeringer i karbonfangst-teknologi og andre nye teknologier for å redusere CO2-utslipp.
- at ved oppgradering av veier og tunneler skal en bruke teknologier som minimalisere utslipp under arbeid.

Grønn næringspolitikk

Næringspolitikken skal stimulere til økt verdiskapning, flere arbeidsplasser og et godt handels- og servicetilbud. Det må satses på nyskapende, grønn næringspolitikk for å oppnå det nasjonale målet om 55 prosent utslippskutt innen 2030, samtidig som en skaper konkurransekraft for næringslivet.

Fram mot 2030 skal Rogaland kommune redusere klima- og miljøfotavtrykket fra innkjøp og bruk av varer og tjenester. Fylkeskommunen har, som en betydelig innkjøper, mulighet til å legge føringer for sirkulære og miljøvennlige løsninger. Tydelige målsettinger om klimaavtrykk og utslippsnivå vil gi gode føringer for leverandører og tilbydere.

PSR vil:

- arbeide for å styrke Rogaland som landbruksfylke, blant annet ved å
 - styrke jordvernet
 - legge til rette for økt, bærekraftig matproduksjon
 - øke matvareberedskap
 - stille strengere krav til dyrevelferd/forsvarlig dyrehold og følge opp gjennom veiledning og tilsyn
- at Rogaland fylkeskommune skal være en pådriver for å styrke samspillet mellom næringsliv, forskning og utdanning.
- gjøre det enklere for mindre, lokale bedrifter å kunne konkurrere om leveranser til fylkeskommunen.
- at samarbeidet med ulike næringsforeninger og senterforeninger styrkes.
- at kommunen bruker sin innkjøpsmakt til å styrke et bærekraftig næringsliv.
- gjøre Rogaland attraktiv for nyetableringer gjennom effektive og raske planprosesser.
- at dialog og samarbeid med næringslivet er forankret i fylkeskommunens administrative og politiske ledelse.
- at fylkeskommunen skal benytte planer og andre tiltak for å stimulere private utbyggere til energieffektivisering og å etablere nye fornybare energikilder.
- at bærekraft og innovasjon skal vektlegges for fylkeskommunale innkjøp og i tjenesteanbud.

Sirkulærøkonomi

Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser. For å nå målene om lavutslippsøkonomi og et bærekraftig forbruks- og produksjonsmønster, må ressurser brukes effektivt for å gi høyest mulig verdi og gi lengst mulig nytte. Dette kan oppnås gjennom design for forlenget levetid, økt gjenbruk, reparasjon, oppgradering og materialgjenvinning.

Sirkulær økonomi vil gi grunnlag for økt konkurransekraft i etablerte virksomheter samtidig som det skapes nye lokale næringsvirksomheter og arbeidsplasser.

PSR vil:

- at kommunene skal ha en handlingsplan for sirkulær økonomi og gjenbruk.
- at kommunene stimulerer til utlånsordninger (BUA) og tilbyr møteplasser for lokalt samarbeid som bygger opp under sirkulærøkonomi og utvikling av klimavennlig og bærekraftig næringsliv.
- at det gjennomføres tiltak rettet mot ansatte, skoler og barnehager for å stimulere til økt kildesortering, gjenbruk og reparasjon.
- at kommunenes innkjøpsregler gir rom for å anskaffe brukte møbler og utstyr samt gir mulighet for nyetablerte gründerbedrifter med særlige innovative løsninger å delta i anbud og tjenesteleveranser.
- at fylkeskommunen i yrkesfagopplæringen skal legge vekt på kunnskap og ferdigheter som er viktige i sirkulærøkonomi. (reparasjon, materialutnyttning, gjenbruk m.m.)

Samferdsel

Partiet Sentrum vil øke satsingen på kollektivtrafikk. Vi vil ha videre jernbanesatsing, bedre kollektivtilbud med buss og båt i hele fylket og arbeide for at prisene på kollektivreiser skal holdes på et nivå som gir alle muligheten til å reise kollektivt. Det skal legges vekt på universell utforming innen transportsektoren. Rogaland skal være et foregangsfylke for satsing på nullutslippsteknologi innen transport. Det skal satses videre på utvikling av gang- og sykkelveier.

PSR vil:

- være en pådriver for ytterligere satsing på jernbane, bl.a. gjennom å forsere dobbeltspor på Jæren og utbedring av traséen i Drangsdalen.
- at godstrafikk i størst mulig grad skal flyttes fra veiene over til jernbane.
- prioritere bærekraftig, trafiksikker og menneskevennlig by- og tettstedsutvikling. Rassikring skal prioriteres, første prioritet er Lovraeidet – Rødsliane i Suldal.
- bygge ut kollektivtilbudet med gode buss- og båtforbindelser i hele fylket.
- bruke offentlige innkjøp til å fremme bruk av nullutslippsteknologi innen transport.
- at fotgjengere, syklistene og kollektivtrafikk skal ha hovedprioritet i utvikling av byer og tettsteder.
- beholde elbil-fordelene og legge til rette for nødvendig utbygging av elbil-ladere langs riks- og fylkesveier i hele fylket.

3. Oppvekst og utdanning

Alle barn og unge har rett til et trygt og godt oppvekstmiljø med lik rett til god omsorg, helsetjenester, gode og trygge boforhold, deltakelse i lek, fritidsaktiviteter og en inkluderende og god utdanning.

God omsorg

Omsorg for og oppdragelse av barn og unge er foreldrenes ansvar. Tidlig innsats gjennom foreldrestøttende tiltak er viktig for å redusere risikoen for samlivsbrudd. I enkelte tilfeller der barna ikke gis god nok omsorg, skal barneverntjenesten sette inn tiltak for å sikre barnas omsorgssituasjon.

PSR vil:

- sikre helsefremmende og forebyggende fylkeskommunale tjenester, herunder foreldrestøttende tiltak.
- sikre at utsatte barn og familier får koordinerte og helhetlige tjenester.

Utdanning

Skolen er en viktig hverdagsarena utenfor hjemmet og skal sikre mulighet for utvikling, mestring, læring og trivsel.

Alle barn og unge har lik rett til å utvikle seg og lik rett til utdanning. Vi vil sikre en inkluderende og rettferdig utdanning som fremmer muligheter for livslang læring for alle.

Vi skal jobbe for at grupper som i dag har stort frafall i skolen, eller havner utenfor arbeidslivet etter utdanning, kan mestre eget liv og være aktive deltakere i utdanning, arbeid og samfunnsliv.

Lærerne må ha rammer som gjør det mulig å ivareta elevenes behov, samtidig som flere yrkesgrupper må inn i skolen for å ivareta sårbare barn og unge.

PSR vil:

- redusere ufrivillig skolefravær (skolevegring) i de videregående skolene.
- arbeide for å tilby alternative arenaer for mestring, for elever som har behov for det.
- sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse i skolen slik at alle barn opplever en trygg og inkluderende skolehverdag, med like muligheter for faglig utbytte.
- styrke den lovpålagte oppfølgingstjenesten (OT) for oppfølging og koordinering av tiltak for unge som faller ut av videregående opplæring.
- møte økende utfordringer for unge som sliter med psykiske helseproblemer ved å styrke skolehelsetjenesten og PPT betydelig.
- øke lærernes kunnskaper om mindre synlige diagnoser, som f.eks. ADHD - ADD, dysleksi og dyskalkuli, slik at rette tiltak kan settes inn for denne gruppen.
- sørge for god kunnskapsoverføring og oppfølging av tiltak, fra grunnskole til videregående opplæring, for elever som har hatt spesiell tilrettelegging i grunnskolen.
- at elever som går ut av videregående opplæring uten vitnemål, kan få en attest som for eksempel beskriver personlige evner og ferdigheter.
- at de videregående skolene skal tilby opplæring i entreprenørskap.
- anerkjenne at mange lærere har hatt en for svak lønnsutvikling over tid, og forsøke å påvirke kommunenes arbeidsgiverorganisasjon (KS) til å gjøre noe med dette - for eksempel ved å opprette egne lønnskoder for lærere.
- at det legges til rette for og utvikles et godt og fruktbart samarbeid mellom de videregående skolene, næringsliv, universitet/høgskoler og ulike organisasjoner.
- legge til rette for at universitet/høgskoler kan ivareta samfunnsoppdraget og gi forskningsbasert kunnskap av høy kvalitet tilgjengelig for næringsliv, sivil og offentlig sektor.

- ha voksenrett til videregående opplæring.
- ha en god dialog mellom arbeidsliv og utdanningsinstitusjonene om utvikling av tilbud for etter- og videreutdanning.
- legge til rette for at Fagskolen Rogaland skal ha et bredt og relevant tilbud.
- prioritere innkjøp av gode og universelt utformede læreverker til skolen, både til digitalt og til analogt bruk.

4. Helse og omsorg

God helse er en grunnleggende forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensiale. Helsen vår påvirkes av miljø, økonomi og sosiale forhold. Partiet Sentrum er opptatt av å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Et styrket offentlig helsevesen

I møte med helsetjenesten skal hver enkelt bli sett, hørt og forstått som hele mennesker. En styrkning av det kommunale helsetilbudet, spesielt lavterskeltilbud og forebyggende tjenester, kan både redusere bruken av kostnadskrevenne spesialisthelsetjenester og bidra til at flere makter å stå i jobb. Vi vil ha en offentlig helsetjeneste med like god kvalitet for alle og bremse utviklingen av sosiale forskjeller i helse.

PSR vil:

- at arbeidet med nytt sykehus i Stavanger (SUS) fullføres nå!
- styrke det offentlige helsevesenet, herunder det psykiske helsetilbudet, i kommuner og fylkeskommunen.
- styrke rehabilitering- og rehabiliteringsfeltet.
- styrke det forebyggende helsearbeidet.
- arbeide aktivt for at UiS skal få kunne tilby et legestudium.
- opprettholde et godt, desentralisert tilbud i Tannhelse Rogaland.
- be om en offentlig utredning for å vurdere dagens ordning med organisering av sykehustjenester i Helseregioner opp mot alternative drifts- og organiseringsformer.

Fastlegeordningen

Fastlegene har høy arbeidsbelastning, særlig knyttet til legevakt og pasientantall. Fastlegeordningen er selve ryggraden i helsetjenesten. Ved å sortere ut pasienter og problemstillinger som trenger utredning og behandling i spesialisthelsetjenesten har fastlegene en viktig portvaktfunksjon. Vi vil styrke fastlegeordningen for å gi fastlegene mer tid til hver pasient og til å holde seg faglig oppdatert.

PSR vil:

- bedre rammevilkårene til fastlegene.
- at legevakten er integrert i fastlegejobben med kompensasjon for vaktberedskap.
- legge til rette for at ingen fastleger skal ha ansvar for mer enn 800 pasienter på sin liste.

Barns og unges helse

Helsestasjon, barnehage og skole er nøkkeltjenester for å fange opp utsatte barn og iverksette tiltak for å sikre god helse. Tjenestene må sikres gode rammebetingelser.

Forebygging rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle. Dette handler om informasjons- og holdningsarbeid, samt konkret arbeid for å skape gode, trygge lokalsamfunn.

Rus og psykiske helseplager blant ungdom er en folkehelseutfordring. Lett tilgjengelige og fleksible tjenester er en forutsetning for å nå inn med rett hjelp.

PSR vil:

- styrke helse- og sosialtjenesten i skolen, blant annet gjennom økt tilstedeværelse av helsesykepleiere og annet helse- og sosialfaglig personell.
- øke kompetansen om blant annet spiseforstyrrelser og ufrivillig skolefravær hos de som arbeider med unge, og sikre et godt, tverrfaglig tilbud.
- arbeide for et mer tilgjengelig og forbedret behandlingstilbud for barn og ungdom som har vært utsatt for seksuelle overgrep.
- jobbe målrettet for økt kunnskap om psykisk helse og psykiske helseplager, deriblant hvordan møte sosiale mediers påvirkning på barn og unges psykiske helse.
- arbeide for at det etableres døgnbehandlingssplasser innen psykisk helsevern for barn og ungdom.
- sikre en helhetlig oppfølging av ungdom med rus- og psykiske helseutfordringer.
- at ungdom i videregående skole får nok og relevant kunnskap om rus og skadene det fører med seg.

Eldreomsorg

En aldersvennlig politikk legger til rette for at eldre kan leve gode liv, mestre hverdagen og bidra i familie og samfunn så lenge de selv ønsker. Helse om mer enn bare kropp, og kommunen har en viktig rolle i å ivareta helhetlig helse når evnen til å klare det selv svekkes.

PSR vil:

- fremme en aldersvennlig politikk der Eldres egne ressurser i større grad tas i bruk.
- at eldre skal føle seg trygge og ha muligheter for meningsfull aktivitet og sosiale relasjoner, også gjennom et godt kulturtilbud.

5. Kultur, frivillighet og idrett

Kunst og kultur er viktig i seg selv, men har også ringvirkninger for samfunnet. Kunst og kultur skal berike, inspirere og provosere gjennom opplevelser av livsutfoldelse, mening og fellesskap. Få andre områder kan på samme måte som kultur bringe mennesker sammen, skape møteplasser og dialog, gi perspektiver og bidra til utvikling av individer og samfunn.

Fylkeskommunen skal bidra til at infrastrukturen for kultur i fylket forbedres, slik at flere får muligheten til kunst- og kulturopplevelser i hverdagen. Sammen med kommunene, frivillig sektor og næringsliv skal fylket bidra til å bygge en sterk regional identitet, styrke de gode møteplassene, bidra til at fylkets innbyggere har et godt tilbud innenfor kunst og kultur, litteratur og friluftsliv samt arenaer og anlegg for organisert og uorganisert fysisk aktivitet.

Rogaland fylkeskommune skal være en aktiv og samskapende bidragsyter i å bygge tilhørighet, fremme demokrati og sikre like muligheter for alle i regionen.

Folkehelse er et begrep som brukes for å beskrive befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Et overordnet mål i folkehelsearbeidet er å utjevne sosiale helseforskjeller, jf. folkehelseloven. På samme måte som helse er en ressurs for den enkelte, er folkehelsen en av samfunnets viktigste ressurser. Helsetilstanden vår påvirkes av flere ulike faktorer. Folkehelsearbeidet er derfor et sektorovergripende arbeid. Fylkeskommunen har et overordnet ansvar for å veilede og samordne ulike krefter, på tvers av fag, nivåer og sektorer for å sikre en hensiktsmessig ressursutnyttelse og mulighet for måloppnåelse.

PSR vil:

- ha et levende kulturliv i hele fylket slik at alle i Rogaland får tilgang til et mangfold av kulturopplevelser av høy kvalitet samt mulighet for kulturutøvelse med utgangspunkt i egne forutsetninger.
- at fylkeskommunen skal bidra til en god forvaltning av Rogalands nasjonale og regionale kultur- og naturarv.
- sikre et variert spekter av idretts- og friluftslivsanlegg med høy kvalitet for befolkningen i hele fylket, og bidra til et forpliktende interkommunalt samarbeid på idrettsfeltet.
- ha forutsigbare samarbeidsavtaler mellom kommuner, fylkeskommunen og ideelle aktører.
- at fylkeskommunene skal ha en kompetanserolle der de gir råd og veiledning til kommuner og frivillige krefter innen kultur og folkehelsearbeid.
- at samarbeidet mellom de kommunale kulturskolene og videregående skoler i fylket styrkes.
- at idrettslag, skole, kommuner og fylkeskommunen skal jobbe sammen for at paraidretten skal få best mulige vilkår.
- at kommunale og regionale kulturinstitusjoner som biblioteker, kulturhus, museer, samfunnshus, idrettsanlegg og friluftsområder skal være rimelige og gi tilgang for alle.

Sivilsamfunn og frivillig sektor

Frivilligheten har lange tradisjoner og står sterkt i Norge. De ideelle og frivillige organisasjonene fyller viktige funksjoner og bidrar til utvikling av demokratiet. Frivilligheten har en egenverdi. Det å være frivillig gir sterkere fellesskap, forebygger utenforskap og er en viktig lærings- og inkluderingsarena som gir rom for mangfold og tilhørighet.

PSR vil:

- ha forutsigbare rammebetingelser og minst mulig byråkrati rundt det frivillige arbeidet, slik at organisasjonene kan bruke tiden på verdifulle aktiviteter
- at ideelle aktører anerkjennes og inviteres til dialog for å møte samfunnsutfordringer og lage egne strategier med målsetting om ideell vekst.
- stimulere idrettslag og andre organisasjoner til å legge til rette for deltakelse for alle, med særlig vekt på grupper med nedsatt funksjonsevne, psykiske utfordringer og innvandrergupper.
- at frivillige lag og organisasjoner skal ha rimelig tilgang på samfunnshus og kulturbygg.

Livssynspolitik

Partiet Sentrum er et livssynsåpent parti. Vi har ingen tilknytning til noen bestemt religion eller livssyn. Religiøs tilknytning er en menneskerett, og i et mangfoldig Norge mener vi det skal være en offentlig oppgave å sørge for at livssyn får sin naturlige plass, også i det offentlige rom. Eneste forutsetning må være at det ikke går på bekostning av andre menneskerettigheter.

PSR vil:

- sikre at også trossamfunn får tilgang til offentlige rom der det trengs, og tas med i planleggingen av nye befolkningsentra.
- ha tilskuddsordninger som kan muliggjøre nødvendig vedlikehold av livssynsrelaterte kulturminner og viktige bygninger.
- at livssynsdialog på tvers av religioner og livssyn styrkes.